Summary

"You wish me to tell you why and how God should be loved. My answer is that God himself is the reason he is to be loved."

Bernard, zakládající opat z Clairvaux, je jedním z největších duchovních učitelů středověku a nejmocnějším propagátorem reformy cisterciáckého řádu. Jeho životní cesta začala roku 1090 na hradě Fontaines, kde vyrůstal s pěti bratry a sestrou. Byl třetím synem Tescelina a Aleth. Byla to právě Bernardova matka, která hrála v jeho životně důležitou roli. Aleth byla velmi zbožná žena, jejímž jediným přáním bylo, aby její děti zasvětili svůj život Bohu. Od útlého věku vedla Bernarda k víře a její vliv v něm zažehl hluboký respekt k boží milosti, spravedlnosti a lásce. Byla to právě zbožnost jeho matky, která přivedla Bernarda k cestě víry. V osmi letech začal Bernard navštěvovat latinskou školu Châtillon-sur-Seine, kterou navštěvoval dalších deset let. Bernardovi se zde dostalo vynikajícího a důkladného teologického a literárního vzdělání. O Vánocích roku 1098 měl osmiletý Bernard vizi, která významně ovlivnila jeho myšlení. Během mše vánoční spatřil narození Ježíška a pochopil, že Bůh není jen nepřístupný Bůh, který trůní nade všemi, nýbrž že se stal člověkem a že se sklání, obrací k lidem. Určitým způsobem je tedy jeden z nich.

Krize víry u Bernarda nastává v okamžiku, kdy náhle umírá jeho milovaná matka. Ztráta ho zasáhla natolik, že krátký čas opouští cestu víry a snaží se nalézt sám sebe. V tomto čase zažívá Bernard poněkud bouřlivější období, na které občas vzpomíná při svých kázáních. Cesta k Bohu však Bernardovi nezůstává skryta dlouho. Čtyři roky po smrti jeho matky nastává u Bernarda zásadní životní obrat. Tento obrat předurčí jeho budoucí životní cestu. Když Bernard cestuje roku 1111 k obléhanému hradu Grancey, zastaví se u kostela, kde se pak modlí se zdviženýma rukama a pláče. Právě v tomto okamžiku se rozhodne zasvětit svůj život Bohu a stát se mnichem. Rozhodnutí vstoupit do Cisterciáckého řádu v Citeaux bylo u člověka Bernardova postavení neobvyklé. Mohl vstoupit do řádu s poněkud mírnějšími pravidly. To však nebylo jeho záměrem. Bernard chtěl prožit svůj život v odloučení od světského dění a přísná pravidla se mu velmi zamlouvala.

Jeho nadšení pro mnišský život bylo tak silné, že se k jeho rozhodnutí připojilo přibližně třicet podobně smýšlejících lidí. Tři roky po vstupu do kláštera svěřuje opat Bernardovi úkol založit nový klášter v Clairvaux. Rozhodnutí opata svěřit tak důležitý úkol mladému mnichovi je poněkud neobvyklé. Ať už opata vedle k jeho rozhodnutí cokoliv, nemusel v budoucnosti svého rozhodnutí litovat. Bernard vynaložil všechny své síly k založení kláštera a jeho dalšímu rozvoji.

Brzy se Bernard stává duchovním poradcem nejenom pro mnichy z Clairvaux, ale také pro ty, kteří přicházeli do Clairvaux k opatovi pro radu. Jeho kázání jsou stále lepší a lepší a Bernardův věhlas pomalu, ale jistě roste. Clairvaux se jeho zásluhou stává jednou z pěti hlavní divizí cisterciáckého řádu. V době pontifikátu Honoria II. patřil Bernard k nejvýznamnějším mužům církve ve Francii. Díky tomu velmi často zasahoval do církevních záležitostí. Roku 1128 se Bernard účastní synody v Troyes, kde promluvil ve prospěch nově založeného templářského řádu. Bernard pomohl templářskému řádu nejen svou působivou řečí, ale také pro ně vypracoval řeholi pravidla. Když roku 1130 dochází k papežskému schizmatu, kdy proti sobě stojí papež Inocenc II. a vzdoropapež Anaklet II., je Bernard postaven před rozhodnutí, kterou ze soupeřících stran bude podporovat. Jeho rozhodnutí, postavit se na stranu Inocence, znamená pro opata osm let namáhavého cestování a obratného zprostředkování podpory pro Inocence. Bernard měl velký podíl na vyřešení patové situace. Zároveň se však snaží usmířit Anglii a Francii a řadu menších šlechticů. Bernard však neslavil úspěch jen na poli církevně-politickém. Byl to právě Bernard, který významnou měrou přispěl k růstu cisterciáckého řádu. Když je roku 1145 zvolen za papeže Bernardův žák Evžen III., stává se Bernard jeho neoficiálním rádcem. Bernard, znám pro kazatelskou činnost, byl papežem pověřen úkolem kázat pro druhou křížovou výpravu. Bernardova výmluvnost se znovu osvědčila. Na setkání ve Vézelay přijal francouzský král Ludvík VII. kříž. Krach druhého křížového, který spatřoval v křižácké hříšnosti, pro něj byl tvrdou ránou.

I přes svůj špatný zdravotní stav, spravoval Bernard klášter v Clairvaux, kde žilo několik set mnichů. Jeho činnost se však neomezovala jen na správu Clairvaux, ale významně se zasadil o rozšeření cisterciáckého řádu. V době, kdy byl opatem, vzniklo několik desítek nových klášterů. I přesto, že měl mnoho práce, našel si Bernard vždy čas na literární tvorbu. Napsal řadu rozmanitých duchovních děl, která k nám promlouvají dodnes. Jeho práce o milosti, svobodné vůli, pokoře a lásce, položily základy duchovního života. Bernard ve svých pracích reagoval na nebezpečná učení, která se ve středověku objevovala. V učení mužů, jako

Peter Abelard, Gilbertde la Porree, či Arnold z Brescie, spatřoval Bernard nebezpečí, pro které je třeba zakročit.

Bernard umírá v Clairvaux dvacátého srpna roku 1153, ve věku třiašedesáti let. Umírá v kruhu svých bratří tam, kde chtěl v poklidu prožít svůj život. Toto přání se mu bohužel nevyplnilo.